

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν βιβλίο είναι ένα ρεπορτάζ, μια ιστορική περιήγηση σε μια από τις πολυτιμότερες πηγές που αντικατοπτρίζουν το κλίμα της έντονης πολιτικοποίησης-κομματικοποίησης και του ριζοσπαστισμού των πρώτων χρόνων της Μεταπολίτευσης: στις προκηρύξεις, τις μπροσούρες και τα φυλλάδια της εποχής, που κυκλοφορούσαν άφθονα σε σταθμούς του Ηλεκτρικού και σε γειτονιές της Αθήνας, σε διαδηλώσεις, συγκεντρώσεις και πορείες.

Οι προκηρύξεις, τα φυλλάδια, τα τρικάκια και οι μπροσούρες ήταν το κατεξοχήν μέσο ενημέρωσης και προπαγάνδας για συνδικαλιστικές οργανώσεις, συλλογικότητες, παρατάξεις, πρωτοβουλίες και κόμματα της Αριστεράς και όσων μάχονταν το παλιό (τη Δεξιά), από το ΠΑΣΟΚ μέχρι τους αναρχικούς. Ως νεαρός έφηβος ανδρώθηκα στη Μεταπολίτευση, όντας μαθητής στην Α΄ Γυμνασίου κατά την εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973, γεγονός που έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την περαιτέρω ριζοσπαστικοποίησή μου, όπως και χιλιάδων άλλων νέων της εποχής. Όταν έπεφτε η χούντα, ήμουν στη Β΄ Γυμνασίου, τότε που μαζί με άλλους νεαρούς εφήβους ξεκινούσαμε την αναζήτηση για «έναν καλύτερο κόσμο».

Σε ηλικία μόλις 14 ετών εντάχθηκα αρχικά στη μαθητική παράταξη ΔΗ.ΜΑ.Κ. (Δημοκρατική Μαθητική Κίνηση) και αργότερα στο μαθητικό τμήμα του Ρήγα, χάρη στον συμμαθητή και φίλο της εφηβείας Μίλτο Πρωτογερέλλη. (Ο Μίλτος, γόνος παλιάς οικογένειας αγωνιστών της Αριστεράς, χάθηκε πρόωρα σε ηλικία 26 ετών, μαζί με την αδελφή του, σε τροχαίο με τη μηχανή του το 1987.) Εκείνη την περίοδο άρχισα παράλληλα να αναπτύσσω ένα χόμπι, που έμελλε να σταθεί πολύτιμος αρωγός για τη συγγραφή του παρόντος βιβλίου: τη συλλογή προκηρύξεων, φυλλαδίων και σχετικού υλικού από όλους τους πολιτικούς και κινηματικούς χώρους.

Ασυναίσθητη, όπως φαίνεται, παρόρμηση ενός εφήβου που αισθανόταν ότι ζούσε ιστορικές στιγμές, με όλη αυτή την έντονη πολιτικοποίηση, τη στράτευση, τις αντιπαραθέσεις, αλλά και τις αναζητήσεις σε μουσικό και καλλιτεχνικό επίπεδο που τον οδήγησαν να φυλάξει ως κόρη οφθαλμού μέσα σε κιτρινωμένα ντοσιέ προκηρύξεις από την κοινοβουλευτική έως την εξωκοινοβουλευτική Αριστερά και τους αναρχικούς, φοιτητικές και μαθητικές παρατάξεις, οργανώσεις, συλλογικότητες κ.ά., μέχρι τα διαφημιστικά φυλλάδια που ταχυδρομούσαν προς άγραν ψήφων στα σπίτια οι πολιτευτές των λεγόμενων αστικών κομμάτων (ΝΔ, Ε.ΔΗ.Κ, Κόμμα Νεοφιλελευθέρων).

Δεν ήταν φαίνεται τυχαίο ότι τελικά κατέληξα να σπουδάσω Ιστορία και να ασχοληθώ επαγγελματικά με τη δημοσιογραφία, κάνοντας μάλιστα τα πρώτα μου βήματα στη συντακτική επιτροπή της *Μαθητικής Πορείας*, της εφημερίδας που εξέδιδε στη μεταπολίτευση η ΔΗ.ΜΑ.Κ. (Δημοκρατική Μαθητική Παράταξη).

Το υλικό αυτό, ταξινομημένο κατά οργανώσεις από την εποχή εκείνη, με σημειώσεις στην πίσω όψη κομμένων ψηφοδελτίων της Συμμαχίας (1977), στολισμένων με κομματικά αυτοκόλλητα (Ε.ΚΟ.Ν. Ρήγας Φεραίος, ΚΚΕ Εσωτερικού, Φεστιβάλ Αυγής-Θούριου κ.ά.), έμεινε καταχωνιασμένο σε ντουλάπια. Αρχικά στο πατρικό μου και ύστερα στα σπίτια στα οποία κατά καιρούς κατοικούσα, χωρίς, από μια ιδιοτροπία της μοίρας, να ακολουθήσουν το δρόμο των παλαιωμένων ή του σκουπιδοτενεκέ, όπως τόσες και τόσες φορές έχει συμβεί με ενθύμια της νιότης τα οποία βρίσκουμε «ξεπερασμένα» με το διάβα του χρόνου, την προσαρμογή στην καθημερινότητα και τη ρουτίνα της ζωής.

Στα ντοσιέ αυτά κρυβόταν όχι μόνο ένα πολύτιμο υλικό, το οποίο καλύπτει την περίοδο 1976-79, αλλά και ένα υλικό που, πέραν της αυτονόστης ιστορικής του αξίας, εμπεριέχει και όλες τις αυταπάτες, υπερβολές και διαψεύσεις εκείνης της περιόδου, που ειδικά στα μάτια ενός εφήβου έμοιαζε με τον προθάλαμο μιας μεγάλης επικείμενης ουτοπικής αλλαγής... Όσο για την εύλογη απορία «γιατί 1976-79;»: το 1976 είναι η χρονιά της προσωπικής μου στράτευσης, όπως ήδη προανέφερα, η οποία τελειώνει το 1979 με την αποστράτευση από τον Ρήγα. Έκτοτε δεν εντάχθηκα σε άλλον κομματικό φορέα αλλά, ως άνθρωπος της παραγωγής πλέον, ανέπτυξα συνδικαλιστική και κινηματική δράση, στην οποία έδωσε έμπνευση το νέο αντικαπιταλιστικό «κίνημα του Σιάτλ» (1999). Στις χρονολογικές εξαιρέσεις ανήκουν μία προκήρυξη του ΚΚΕ Εσωτερικού που αναφέρεται στις πρώτες μετά τη Μεταπολίτευση εκλογές, τον Νοέμβριο του 1974, μία του Ρήγα Φεραίου για την πρώτη επέτειο του πραξικοπήματος του Πινოსέι στη Χιλή, αλλά και το πρώτο φύλλο της εφημερίδας *Μαθητική Πορεία* του 1975, με την ιδρυτική διακήρυξη της ΔΗ.ΜΑ.Κ., της οποίας ένα χρόνο μετά θα γινόμουν μέλος.

Οι δύο προκηρύξεις του 1974 δεν αποκλείεται να περιήλθαν στην κατοχή μου από κάποιες ξεχασμένες ντάνες σε κάποια κομματικά γραφεία ή να υπήρχαν κάπου «καταχωνιασμένες» στο σπίτι από τον μεγαλύτερο αδελφό μου, που ήταν περισσότερο αναμειγμένος στα πολιτικά-κομματικά δρώμενα της περιόδου. Το πρώτο φύλλο της *Μαθητικής Πορείας* αποκτήθηκε μετά την ένταξή μου στη ΔΗ.ΜΑ.Κ. χάρη στους αδιάθετους σωρούς με παλαιότερα φύλλα που υπήρχαν στα γραφεία της παράταξης, στην οδό Ζωοδόχου Πηγής στα Εξάρχεια, όπου πέρασα ως έφηβος πολλές ώρες συνεδριάσεων αλλά και αναζητήσεων. Η Ιδρυτική Διακήρυξη της ΔΗ.ΜΑ.Κ. προέρχεται άλλωστε από την επανέκδοσή της το 1976.

Η διάσπαση του Ρήγα το 1978 σε Β' Πανελλαδική και «κομματικά νομιμόφρονες» ήταν η θρυαλλίδα για την κομματική μου αποστράτευση. Ως νεαρός έφηβος δεν μπόρεσα ποτέ να κατανοήσω τις σφοδρές ιδεολογικές συγκρούσεις της εποχής, με τα εκατέρωθεν μαχητικά λογύδρια, οι οποίες κουβαλούσαν ωστόσο

και έναν πρωτόγνωρο αποκρουστικό φανατισμό. Μαζί της ήρθε και το τέλος του ιδιόρρυθμου εκείνου κόμμι, της συλλογής προκηρύξεων, φυλλαδίων κ.λπ., καθώς «ωρίμαζα» και ξεκινούσα την προσωπική μου διαδρομή και αναζήτηση, χωρίς ποτέ να χάσω το ενδιαφέρον για κοινωνική δικαιοσύνη, αλλαγές και ανατροπές, με δύο λόγια γι' αυτό που χαρακτηρίζεται ευρύτερα ως Αριστερά, άσχετα από τα κόμματα, τις οργανώσεις και τους ανθρώπους που μιλούν στο όνομά της.

Το πρώτο κύμα της ριζοσπαστικοποίησης της Μεταπολίτευσης τέλειωσε με την «Αλλαγή», την άνοδο του ΠΑΣΟΚ και του Ανδρέα Παπανδρέου στην εξουσία το 1981. Η ιδέα για τη συγγραφή του παρόντος βιβλίου ωρίμασε την εποχή μιας ακόμη ιστορικής περιόδου: της «πρώτη φορά Αριστεράς». Της πρόσφατης δηλαδή ανόδου του ΣΥΡΙΖΑ στην εξουσία, η οποία σηματοδότησε αυτό που πλέον αποκαλείται «το τέλος της Μεταπολίτευσης». Με όσα καλά (από τη δημοκρατία μέχρι τα πρώτα σημαντικά συλλογικά δικαιώματα) και όσα κακά (από την επίπλαστη ευημερία της εποχής του ευρώ, μέχρι τη σημερινή παρατεταμένη πολιτική, οικονομική, κοινωνική κρίση και κρίση αξιών) αυτή έφερε.

Με την έκδοση αυτή, ο αναγνώστης θα μεταφερθεί, μέσα από πλειάδα εικόνων, αποσπασμάτων ή και ολόκληρων προκηρύξεων, φυλλαδίων και σχετικού υλικού, στα χρόνια εκείνα της έντονης επαναστατικότητας αλλά και φανατισμού και αντιπαραθέσεων για το ποιος είναι ο σωστός δρόμος για να φτάσει κανείς στον... παράδεισο της κοινωνικής χειραφέτησης.

Στις δεκάδες προκηρύξεις και φυλλάδια, όλα στην κατοχή μου από την προαναφερθείσα περίοδο, κυριαρχούν εκείνα του ΚΚΕ Εσωτερικού και των οργανώσεών του (ΔΗ.ΜΑ.Κ., Ε.ΚΟ.Ν. Ρήγας Φεραίος, ΑΕΜ, Συμμαχία) για τον απλούστατο λόγο ότι ως νεαρός έφηβος, στρατευμένος στον συγκεκριμένο χώρο, είχα το προνόμιο της «εσωτερικής πληροφόρησης»: την πρόσβαση στο υλικό που τυπωνόταν και ετοιμαζόταν να μοιραστεί. Κανένα από τα φυλλάδια, προκηρύξεις, μπροσούρες κ.λπ. δεν αποκτήθηκε σε μεταγενέστερο χρόνο – εκτός από τις τρεις εξαιρέσεις που προανέφερα.

Μάλιστα, ένα τμήμα από το υλικό αυτό δεν αποκλείεται να μοιράστηκε και από τα δικά μου χέρια σε σταθμούς του Ηλεκτρικού και συγκεντρώσεις –σε εποχές ακόμη δύσκολες για να εμφανίζεται φόρα παρτίδα κάποιος ως 15χρονος αριστερός– με τον ίδιο τρόπο που κάποιοι άλλοι, νεολαίοι κυρίως, μοίραζαν το υλικό της δικής τους αλήθειας...

Το υλικό που παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο καλύπτει σχεδόν όλα τα μικρά και μεγάλα ζητήματα που ανέδειξε η ριζοσπαστικοποίηση της εποχής. Από τις επετείους του Πολυτεχνείου μέχρι τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς, τις κινητοποιήσεις της νεολαίας και των εργαζομένων, τις βουλευτικές και δημοτικές εκλογές του 1977 και του 1978 αντίστοιχα κ.ά.

Στις προκηρύξεις που παρατίθενται, και που είναι γραμμένες με πολυτονικό, έχει διατηρηθεί η ορθογραφία τους. Άλλωστε, μια ενδιαφέρουσα πτυχή στην ανάγνωση των προκηρύξεων της εποχής είναι η γλώσσα τους – όσο πιο...

αριστερά τοποθετείται μια οργάνωση, τόσο πιο «ακραίες» γλωσσικές εκφράσεις χρησιμοποιεί, πολλές φορές ως πιστοποιητικό μοναδικής «επαναστατικότητας».

Σε πολλές προκηρύξεις δεν υπάρχει χρονολογία – καθώς ως νεαρός έφηβος δεν φρόντιζα να σημειώνω ημερομηνίες. Η αναφορά ωστόσο σε μεγάλα γεγονότα της εποχής, όπως συγκεντρώσεις Πολυτεχνείου, Πρωτομαγιάς κ.λπ., κατέστησαν σχετικά εύκολο τον εντοπισμό της χρονολογίας κατά την οποία εκδόθηκαν. Για άλλες πάλι παραμένει η γενική αναφορά ότι γράφτηκαν μέσα στην επίμαχη τετραετία 1976-79.

Ευχαριστώ τη σύντροφό μου Λουίζα Μιζάν για τις διορθώσεις και παρατηρήσεις της, παλιούς συντρόφους, φίλους και φίλες για τη βοήθειά τους στην ανάπλαση παλαιών θυμήσεων, καθώς και παλαίμαχους αγωνιστές για τη συμβολή τους σε πληροφορίες όσον αφορά εκείνη την εποχή.

Μέρος πρώτο

Η νεολαία στο προσκήνιο

Η πτώση της δικτατορίας και η αποκατάσταση της δημοκρατίας έφεραν στο προσκήνιο τη νεολαία η οποία είχε ήδη παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στις μεγάλες κινητοποιήσεις του φοιτητικού κινήματος που κλόνισαν τη χούντα: κατάνληψη Νομικής τον Φεβρουάριο του 1973, εξέγερση Πολυτεχνείου τον Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς.

Ο εορτασμός του Πολυτεχνείου συγκέντρωνε τεράστια πλήθη. Πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι τίμησαν την πρώτη επέτειο της εξέγερσης με πορεία προς το ΕΑΤ-ΕΣΑ και την αμερικανική πρεσβεία. Όχι τυχαία ο Κωνσταντίνος Καραμανλής επέλεξε ως ημερομηνία για τις εκλογές τη 17η Νοεμβρίου 1974, φοβούμενος τον προεκλογικό χαρακτήρα που θα έπαιρναν οι εκδηλώσεις μνήμης. Ο τριήμερος εορτασμός της πρώτης επετείου μετατέθηκε μία εβδομάδα μετά (22-24/11).

Με προίκα τις κινητοποιήσεις αυτές, άνηψε ένα ριζοσπαστικό φοιτητικό κίνημα, με αφορμή και τις προσπάθειες της κυβέρνησης Καραμανλή να περάσει τις πρώτες μεταρρυθμίσεις στην Παιδεία. Δεν ήταν μόνο οι φοιτητές. Στη Μεταπολίτευση αναπτύχθηκε ένα ευρύτερο κίνημα νεολαίας που περιλάμβανε και τους μαθητές, οι οποίοι σε μεγάλο βαθμό επιχειρούσαν να μιμηθούν τους φοιτητές.

Οι μαθητές αναπτύσσουν σημαντική δράση στη Μεταπολίτευση όταν για πρώτη φορά επιτράπηκε ο μαθητικός συνδικαλισμός, με την ανακοίνωση του κανονισμού για τις μαθητικές κοινότητες. Ένας από τους πρώτους νεκρούς της Μεταπολίτευσης ήταν ο μαθητής Σιδέρης Ισιδωρόπουλος¹ που δολοφονήθηκε την παραμονή της Πρωτομαγιάς του 1976 από αστυνομικούς οι οποίοι τον καταδίωκαν ενώ κολλούσε αφίσες για την Κομμουνιστική Οργάνωση Μαχητής.

Οι νεολαίοι, ιδίως της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και του αναρχικού χώρου, που κολλούσαν αφίσες ή μοίραζαν πολιτικό υλικό, βρίσκονταν συχνά στο στόχαστρο της αστυνομίας, με έλεγχο ταυτοτήτων, προσαγωγές κ.λπ., σε μια προσπάθεια εκφοβισμού και τρομοκράτησης.

1. <http://pandiera.gr/%CE%AD%CF%80%CE%B5%CF%83%CE%B5-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CE%BF%CF%84%CE%B6%CE%B9%CE%AC-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CF%80%CF%81%CF%89%CF%84%CE%BF%CE%B-C%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CE%AC/>

Ας μου επιτραπεί εδώ να αναφερθώ σε μια προσωπική εμπειρία. Ως νεαρός έφηβος μετείχα σε συνεργείο που αποτελούνταν από άτομα όλων των ηλικιών το οποίο κολλούσε αφίσες του ΚΚΕ Εσωτερικού στα Κάτω Πετράλωνα για τις εκλογές του 1977. Η αστυνομία έδειχνε σχετική ανοχή στους αφισοκολλητές των κομμάτων της κοινοβουλευτικής Αριστεράς, όχι όμως και της εξωκοινοβουλευτικής ή του αναρχικού χώρου.

Μαζί με εμάς κολλούσε αφίσες λίγο παρακάτω και μια ομάδα αναρχικών που, στο άκουσμα της αστυνομίας, έτρεξε να κρυφτεί. Οι «πιτσιρικάδες» κρυφτήκαμε πίσω από ένα αυτοκίνητο μαζί με τις αφίσες μας, με τους «μεγάλους» να βγαίνουν μπροστά και να καλύπτουν τους νεαρούς αναρχικούς, που, αν θυμάμαι καλά, είχαν και αυτοί κρυφτεί πίσω από ένα αυτοκίνητο έως ότου φύγει η αστυνομία... Η περιγραφή αυτή είναι ενδεικτική για να κατανοήσει κανείς το κλίμα που επικρατούσε στα πρώτα χρόνια της Μεταπολίτευσης και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ο Σιδέρης Ισιδωρόπουλος έχασε τη ζωή του, περιστατικό το οποίο σόκαρε όλους τους νεαρούς εφήβους που τότε κάναμε τα πρώτα βήματα πολιτικοποίησης.

Όπως ήδη αναφέραμε στο εισαγωγικό σημείωμα του βιβλίου, οι πολιτικές νεολαίες των κομμάτων, κοινοβουλευτικών και μη, είχαν ιδρύσει, αντίστοιχες με τις φοιτητικές, μαθητικές παρατάξεις, πολλές από τις οποίες είχαν ακόμη και τίτλο σχεδόν πανομοιότυπο, αντικαθιστώντας τη λέξη «σπουδαστική» με τη λέξη «μαθητική».

Η ελληνική Μεταπολίτευση συνέπεσε με τον απόηχο των μεγάλων κινητοποιήσεων της νεολαίας στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ (Πόλεμος του Βιετνάμ, Μάης του '68), αλλά και της γενικότερης αμφισβήτησης του κατεστημένου, όπως αυτή εκφράστηκε μέσα από ποικιλόμορφες εκδηλώσεις, στην τέχνη, τη μουσική και την εμφάνιση.

Η ελληνική νεολαία, βγαίνοντας από την καταπίεση της χούντας, αρχίζει να αμφισβητεί το συντηρητισμό των μεγαλύτερων σε ηλικία και της ελληνικής κοινωνίας γενικότερα. Η στράτευση σε κάποια από τις νεολαίες των κομμάτων της ευρύτερης Αριστεράς ήταν χαρακτηριστική εκδήλωση αμφισβήτησης και προσπάθειας να βρεθούν εναλλακτικοί τρόποι ζωής και δράσης. Με δεδομένη την περιρρέουσα αμφισβήτηση, πολλές από τις νεολαίες άρχισαν να συζητούν και άλλα μεγάλα ζητήματα πέραν των άμεσων πολιτικών εξελίξεων, όπως τις σχέσεις των δύο φύλων, το ρόλο του σχολείου μέχρι το... ποδόσφαιρο και τη μουσική.

Η ένταξη σε κάποια από τις δεκάδες πολιτικές νεολαίες ήταν μια από τις σημαντικότερες διεξόδους για πολλούς νεολαίους, μαθητές, φοιτητές ή απλά εργαζόμενους. Οι νέοι της Μεταπολίτευσης συμμετείχαν κατά χιλιάδες στις πορείες του Πολυτεχνείου ή στις μεγάλες διαδηλώσεις του φοιτητικού κινήματος. Όταν συνεδρίαζαν οι φοιτητικοί σύλλογοι, στα πανεπιστημιακά αμφιθέατρα επικρατούσε το αδιαχώρητο

Πάμπολλα μέλη παρευρίσκονταν στις συνεδριάσεις των μαθητικών και φοιτητικών οργανώσεων και γενικά η ριζοσπαστικοποίηση της νεολαίας της εποχής αντικατοπτριζόταν σε όλες τις εκφάνσεις του μαζικού κινήματος: σε φοιτητικούς συλλόγους, Μαθητικές Κοινότητες, εργατικά σωματεία και σε γενικότερες πολιτικές και κοινωνικές δράσεις.

Πέραν όμως της συμμετοχής στα κινήματα και τις οργανωμένες πολιτικές εκδηλώσεις, οι νεολαίοι αναζητούσαν διεξόδους σε πολιτιστικές και άλλες δραστηριότητες (θεατρικές ομάδες, μουσικά συγκροτήματα στις γειτονιές). Χαρακτηριστικό της εποχής ήταν και οι ερασιτεχνικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί –πειρατικοί, όπως τους αποκαλούσαν– που αποτελούσαν από τη μια πηγή γνώσης για μουσικά δρώμενα και προτιμήσεις και, από την άλλη, μια ακόμη μορφή κοινωνικοποίησης, μέσω των αφιερώσεων που συνήθιζαν να κάνουν οι ακροατές ζητώντας συγκεκριμένα τραγούδια.

Οι αναζητήσεις των νέων αποτυπώνονταν και στα φυλλάδια και τις προκηρύξεις των οργανώσεων, που είτε προπαγάνδιζαν κάποια σχετική εκδήλωση, είτε εξέφραζαν θέσεις πάνω σε ζητήματα που έκαιγαν τη νεολαία (σχολείο, πανεπιστήμιο, στρατός). Μέρος του άφθονου αυτού υλικού που κυκλοφορούσε στις γειτονιές της Αθήνας βρέθηκε στα χέρια μου καθώς, όπως προανέφερα, όντας έφηβος εκείνη την εποχή, επηρεάστηκα άμεσα, όπως και πάμπολλα άλλα παιδιά, από τις ριζοσπαστικές εξελίξεις και την έντονη αμφισβήτηση που γέννησε η Μεταπολίτευση.

Εν αρχή ήταν ωστόσο το Πολυτεχνείο και ο μαζικός φόρος τιμής στη μεγάλη εξέγερση της νεολαίας.

Κεφάλαιο 1

Πολυτεχνείο: Πηγή έμπνευσης και ριζοσπαστισμού

Ο εορτασμός του Πολυτεχνείου ήταν κορυφαία στιγμή για τη ριζοσπαστικοποίηση των νεότερων ηλικιών και όχι μόνο. Η χρονική απόσταση από τον κορυφαίο αυτό σταθμό αντίστασης στο καθεστώς των συνταγματαρχών ήταν μικρή, ενώ οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί των πρώτων ετών της Μεταπολίτευσης αποτελούσαν πρόσθετη αφορμή ώστε να μετατραπεί η επέτειος σε κορυφαία στιγμή λαϊκής συμμετοχής και διαμαρτυρίας.

Για τους μαθητές, την επόμενη μετά το Πολυτεχνείο γενιά, η αποχή από τα μαθήματα –το Πολυτεχνείο δεν είχε ακόμη καθιερωθεί ως σχολική αργία– για τη συμμετοχή σε οργανωμένη πορεία τιμώντας την εξέγερση κατά της χούντας αποτελούσε μια από τις πρώτες πράξεις αμφισβήτησης και ενεργής συμμετοχής στα κοινά.

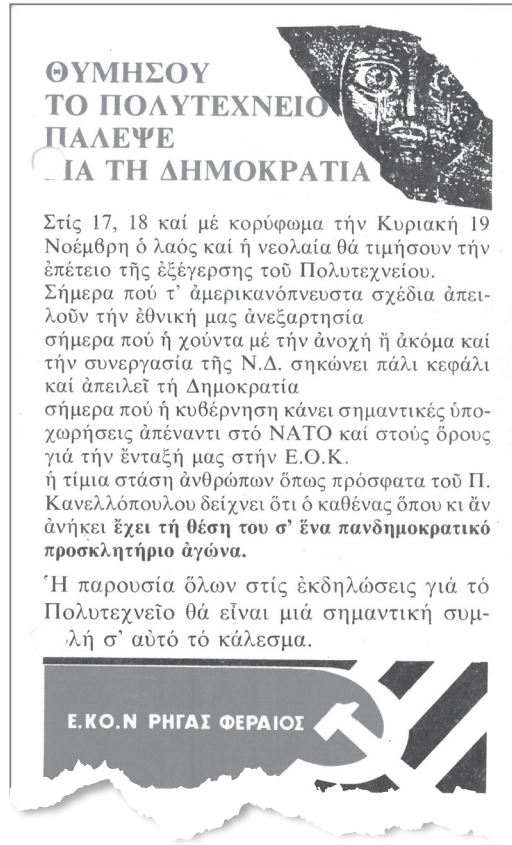
Τα κόμματα της Αριστεράς, κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής, έδιναν ιδιαίτερη σημασία στην προβολή της επετείου και της καθιερωμένης πορείας του Πολυτεχνείου. Μέσα από τις προκηρύξεις και τα φυλλάδια της εποχής, έδιναν το ιδεολογικό τους στίγμα και τη δική τους «αλήθεια» για το τι σήμαινε η κορυφαία αυτή εκδήλωση αντίστασης στη δικτατορία, προσδοκώντας, ειδικά οι οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και του αναρχικού χώρου, οι πορείες του Πολυτεχνείου να γίνουν το έναυσμα ενός νέου λαϊκού ξεσηκωμού...

Οι μέρες άλλωστε του εορτασμού του Πολυτεχνείου, με τους χιλιάδες ανθρώπους, κυρίως νέους, να συρρέουν στην Πατησίων για να τιμήσουν την επέτειο αλλά και να αντιπαρατεθούν ιδεολογικά και πολιτικά, προσφέρονταν για το μοίρασμα προκηρύξεων και φυλλαδίων, καθώς και για την πώληση των κομματικών και νεολαιίστικων εφημερίδων.

Η Μεταπολίτευση και η ανατροπή της χούντας συνέπεσε με την περίοδο της πρώτης παγκόσμιας πετρελαϊκής κρίσης. Η Ελλάδα καλούνταν να ορθοποδήσει σε έναν νέο κόσμο, καθώς μόλις έβγαινε από την επάχρωνα δικτατορία αλλά και την ανάπηρη δημοκρατία που είχε προηγηθεί, με διώξεις κατά των αριστερών και το ΚΚΕ στην παρανομία.

Η κυνηγημένη μετά τον Εμφύλιο Αριστερά, με το ΚΚΕ και τα άλλα κομμουνιστικά κόμματα νόμιμα πλέον, άρχισε να δίνει τις μεγάλες πολιτικές της μάχες,

αλλά να κατατρέχεται και από τις έντονες ιδεολογικές αντιπαραθέσεις των διαφόρων ρευμάτων που είχαν γεννηθεί στον απόηχο τόσο του διεθνούς (Γαλλικός Μάης, Άνοιξη της Πράγας) όσο και του ελληνικού '68 (διάσπαση του ΚΚΕ). Όλα αυτά βέβαια αποτυπώνονταν στις προκηρύξεις και τα φυλλάδια της εποχής, με τις οργανώσεις και τα κόμματα της Αριστεράς να διεκδικούν το αλάθτιο, κατακεραυνώνοντας όχι μόνο τη Δεξιά, που ήταν ο κοινός αντίπαλος, αλλά και ο ένας τον άλλο με πρωτοφανείς χαρακτηρισμούς (ρεβιζιονιστές, οπορτουνιστές, σοσιαλφασίστες, δογματικοί κ.λπ.).

Ποτέ πια φασισμός

Ο κίνδυνος εκτροπής για τη νεαρή δημοκρατία παρέμενε ακόμη ανοιχτός. Έτσι, σε κοινή τους προκήρυξη για τα έξι χρόνια (1979) από την εξέγερση του Πολυτεχνείου, το ΚΚΕ Εσωτερικού και η νεολαία του κόμματος, η Ε.ΚΟ.Ν. Ρήγας Φεραίος, προτάσσουν τα συνθήματα «Ποτέ πια φασισμός» και «Να αντισταθούμε στις πιέσεις και τις προκλήσεις των ιμπεριαλιστών», όπως αναφέρει η κοινή προκήρυξη χρησιμοποιώντας μάλιστα μια γλώσσα ξεχασμένη πλέον από τους κληρονόμους της τότε ανανεωτικής Αριστεράς.

«Να υπερασπίσουμε το επίπεδο ζωής και τις δημοκρατικές κατακτήσεις» – «Ν’ αγωνιστούμε για μια δημοκρατική διέξοδο από την σημερινή κρίση», συνεχίζει η προκήρυξη, σπληνιεύοντας παράλληλα τη «μονόπλευρη λιτότητα», κάνοντας το χθες να μοιάζει με το σήμερα:

Το μήνυμα του ενωπικού αγώνα για την ανατροπή της χούντας, την αποκατάσταση της δημοκρατίας και την κατοχύρωση της εθνικής ανεξαρτησίας φτάνει ζωντανό μέχρι τις μέρες μας κι έρχεται να ενωθεί με την ανάγκη ν’ αγωνιστούμε και σήμερα ενωμένοι για το στέριωμα της δημοκρατίας, για την υπεράσπιση του επιπέδου ζωής και των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων του εργαζόμενου λαού, από την αυταρχική πολιτική της μονόπλευρης λιτότητας.

Σε τρικάκι της Ε.ΚΟ.Ν. Ρήγας Φεραίος του 1978, με τη γνώριμη απεικόνιση της ελληνικής σημαίας δίπλα στην κόκκινη με το σφυροδρέπανο και τίτλο «Θυμήσου το Πολυτεχνείο, Πάλεψε για τη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» (πλάι σε μικρή φωτογραφία από χαρακτηριστικό του Τάσσου), τονίζεται:

Σήμερα που τ’ αμερικανόπνευστα σχέδια απειλούν την εθνική μας ανεξαρτησία, σήμερα που η χούντα με την ανοχή ή ακόμα και την συνεργασία της Ν.Δ. σηκώνει πάλι κεφάλι και απειλεί τη Δημοκρατία, σήμερα που η κυβέρνηση κάνει σημαντικές υποχωρήσεις απέναντι στο ΝΑΤΟ και τους όρους για την ένταξη στην Ε.Ο.Κ. [...] Η παρουσία όλων στις εκδηλώσεις για το Πολυτεχνείο θα είναι μία σημαντική συμβολή σ’ αυτό το κάλεσμα.

Έξω από το ΝΑΤΟ και την ΕΟΚ

Αντιθέτως η ΚΝΕ, η νεολαία του ΚΚΕ, επιλέγει να δώσει έμφαση στο «σήμερα», στην οικονομική κρίση, θέτοντας ως κεντρικό αίτημα «Έξω από το ΝΑΤΟ και την ΕΟΚ». Σε προκήρυξη του 1977 για την 4η επέτειο «από τον ηρωικό ξεσηκωμό του λαού και της νεολαίας τον Νοέμβριο του ’73», το Συμβούλιο Πόλης της Οργάνωσης της Αθήνας της ΚΝΕ, τονίζει: «Η φλόγα του αγώνα για τα μεγάλα ιδανικά της ανεξαρτησίας και της δημοκρατίας, στέκει και σήμερα η πιο αμείλικτη καταδίκη της πολιτικής της υποτέλειας, της λιτότητας και του αυταρχισμού».

«Εμπρός να σηκώσουμε ψηλότερα τη σημαία του Νοέμβρη, τη σημαία της αντιιμπεριαλιστικής ενότητας και πάλης», συνεχίζει η προκήρυξη δίνοντας το στίγμα της ιδεολογικής και πολιτικής εναντίωσης του ΚΚΕ στο ΝΑΤΟ και την ΕΟΚ, στην οποία ετοιμαζόταν να ενταχθεί σε λίγα χρόνια η χώρα. «Εμπρός να διατρανώσουμε την ανυποχώρητη θέλησή μας για μια Ελλάδα ανεξάρτητη, χωρίς ξένες βάσεις, έξω από το ΝΑΤΟ και ΕΟΚ, για μια Ελλάδα δημοκρατική, για τον περιορισμό της ασυδοσίας των μονοπωλίων».

Κάλεσμα του Σ.Π. της οργάνωσης 'Αθήνας της ΚΝΕ

‘Η νέα γενιά τιμά τὸ Πολυτεχνεῖο ‘Αγωνίζεται στὸ δρόμο ποὺ χάραξε ὁ Νοέμβρης

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ,

Τέσσερα χρόνια ἀπὸ τὸν ἡρωϊκὸ ξεσηκωμὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς νεολαίας τὸν Νοέμβρη τοῦ '73, ἡ φλόγα τοῦ ἀγώνα γιὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς δημοκρατίας, στέκει καὶ σήμερα ἡ πρὸ ἀμείλικτη καταδίκη τῆς πολιτικῆς τῆς ὑποτέλειας, τῆς λιτότητας καὶ τοῦ αὐταρχισμοῦ. Τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοθυ-
οὑταπάρνησης, διαπαιδαγ- τὴν νεολαία ἀγωνιστικά καὶ πατριωτι-
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγῶνι- καὶ σήμερα τὸ ἴδιο

«ΝΑ ΔΩΣΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΒΡΟΝΤΕΡΟ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ, ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΗ» (τὸ 1977 ἡ πορεία τοῦ Πολυτεχνείου πραγματοποιήθηκε στις 27/11, ἀφοῦ ἡ 20ῇ Νοεμβρίου ἦταν ἡμέρα ἐκλογών).

Ἡ προκήρυξη κλείνει με τὸ «κλασικὸ» σύνθημα τοῦ εορτασμοῦ τοῦ Πολυτεχνείου στα χρόνια τῆς Μεταπολίτευσης: «Εμπρός στο δρόμο ποὺ χάραξε ὁ Νοέμβρης». «ΨΟΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ».

Σε μεταγενέστερη προκήρυξη με ἡμερομηνία «Νοέμβρης 1979», ἡ Επιτροπὴ Πόλης τῆς ΚΟΑ (τῆς Κομματικῆς Οργάνωσης Αθῆνας) τοῦ ΚΚΕ δίνει σαφέστερο πολιτικὸ στίγμα, με ἀφορμὴ τὴν ἑκτὴ ἐπέτειο, καθὼς, ὅπως ὅλα ἐδείχναν, πλησίαζε ἡ ἐποχὴ τῆς «Αλλαγῆς» καὶ τοῦ ΠΑΣΟΚ:

Οἱ ἀμερικανονατοϊκοὶ ἱμπεριαλιστὲς ἐντείνουν σήμερα τὶς πιέσεις καὶ τοὺς ἐκβιασμούς τοὺς γιὰ τὸν ἐπανεγκλωβισμό τῆς Ἑλλάδας στο ΝΑΤΟ, γιὰ παραχωρήσεις σὲ βάρος τῆς εδαφικῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς κυριαρχίας τῆς χώρας, γιὰ ἐπέκταση τῶν βάσεων τοὺς. Με τὰ ψυχροπολεμικά τοὺς σχέδια γιὰ ἐγκατάσταση νέων ἀμερικάνικων πυραυλο-πυρηνικῶν ὀπλῶν «Πέρσινγκ-2» καὶ «Κρουζ» στὴ χώρα μας καὶ τὴν Ευρώπη, ὁ κίνδυνος γιὰ νέα δεσμὰ στὴν ἐθνικὴ μας ἀνεξαρτησία, γιὰ τὶς λαϊκὲς ἐλευθερίες, γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ὑφέση παίρνει νέες, ἐπικίνδυνες διαστάσεις.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει καὶ ἡ γλῶσσα. Π.χ. ἡ «Ν.Δ.» γράφεται σὲ εἰσαγωγικά. Ὁ λόγος; Ἡ πατρότητα τοῦ τίτλου «Νέα Δημοκρατία» ἀνῆκε στο ΚΚΕ. Τὸ 9ο Συ-

νέδριο² του κόμματος το 1973, το οποίο είχε διεξαχθεί σε συνθήκες παρανομίας στην πρώην Ανατολική Γερμανία, επιβεβαίωσε τη λογική των σταδίων και ανέδειξε τον άμεσο στόχο της «Νέας Δημοκρατίας», σύνθημα που οικειοποιήθηκε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής όταν επανίδρυσε τη Δεξιά 10 μήνες αργότερα, καθώς ο τίτλος της ΕΡΕ ήταν ταυτισμένος με όσα οδήγησαν στη χούντα.

Οι ΗΠΑ αναφέρονται επίσης ως Ε.Π.Α. (Ενωμένες Πολιτείες της Αμερικής), ενώ ειδική αναφορά γίνεται και στην ανάπτυξη σχέσεων της τότε κυβέρνησης Καραμανλή με το ανατολικό μπλοκ. Διαβάζουμε λοιπόν στη συνέχεια:

Η κυβέρνηση της «Ν.Δ.», πιστή στο δόγμα «ανήκομεν εις την Δύσιν» δεν μπορεί να δώσει λύσεις προς όφελος του λαού και του τόπου στα εθνικά θέματα. Οι όποιες αντιστάσεις της στις αξιώσεις των ιμπεριαλιστών των ΕΠΑ και του ΝΑΤΟ, τα ορισμένα θετικά βήματα που πραγματοποιήθηκαν στην ανάπτυξη των σχέσεων με τις σοσιαλιστικές χώρες, δεν ξεπερνάνε τα πλαίσια του ατλαντισμού. Από την άλλη μεριά, εντείνεται καθημερινά η επίθεση από την πλευρά της κυβέρνησης και της εργοδοσίας, των μονοπωλίων κατά των εργαζομένων και του βιοτικού τους επιπέδου, κατά της νεολαίας. Στην αγωνιστική απαίτηση της εργατικής τάξης, των άλλων εργαζομένων και της νεολαίας για ικανοποίηση των δικαιών αιτημάτων τους, η κυβέρνηση απαντά με τα ΜΑΤ, τις αύρες και τα ρόπαλα.

Και βέβαια, επειδή είμαστε στο 1979 με την «αλλαγή» προ των πυλών της εξουσίας, το ΚΚΕ επισημαίνει: «Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση η πραγματοποίηση μιας ουσιαστικής αλλαγής στην πολιτική ζωή της χώρας γίνεται όλο και πιο επιτακτική για τον τόπο μας. Μια αλλαγή, που δεν μπορεί νάναι το αποτέλεσμα μιας απλής κυβερνητικής εναλλαγής, αλλά της συνεργασίας όλων των αντιιμπεριαλιστικών δημοκρατικών δυνάμεων».

Ούτε ΗΠΑ ούτε Ρωσία...

Ο εορτασμός του Πολυτεχνείου δεν ήταν αφορμή μόνο για αγωνιστικό παρών της πανσπερμίας κυρίως του χώρου της Αριστεράς (από ΠΑΣΟΚ μέχρι κόμματα και κινήσεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς). Ήταν και αφορμή για ιδεολογικές αναμετρήσεις, με τις οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς να δίνουν έμφαση, πέραν της κριτικής τους στην κυβέρνηση Καραμανλή, στην ιδεολογική και πολιτική τους αντιπαράθεση με το «εσ» και το «εξ», όπως αποκαλούσαν τα δύο κυρίαρχα κόμματα στο χώρο της Αριστεράς, το ΚΚΕ και το ΚΚΕ

2. <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=10069628>. Για το 9ο Συνέδριο του ΚΚΕ βλ. επίσης και: <https://21aristera.wordpress.com/2011/01/10/%CF%84%CE%BF-9%CE%BF-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%AD%CE%B4%CF%81%CE%B9%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BA%CE%BA%CE%B5/>

Εσωτερικού, βάζοντας επίσης σε εισαγωγικά το πρώτο «Κ» και αμφισβητώντας έτσι τον κομμουνιστικό τους χαρακτήρα. Παράλληλα, ανάλογα με το χώρο προέλευσης, οι οργανώσεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς έδιναν έμφαση στο δικό τους ιδεολογικό στίγμα, με πολυσέλιδες συνήθως προκηρύξεις, γραμμένες και στις δύο όψεις τους, ή τετρασέλιδα.

Για παράδειγμα, τα κόμματα και οι φοιτητικές παρατάξεις του μαοϊκού χώρου τόνιζαν την ανάγκη η πορεία του Πολυτεχνείου να γίνει όχι μόνο κατά της αμερικανικής πρεσβείας αλλά και κατά της ρωσικής, αποκαλώντας την τότε ΕΣΣΔ «σοσιαλιμπεριαλιστική» χώρα.

Διαβάζουμε λοιπόν σε μια σπάνια κοινή προκήρυξη του 1979 δύο εκ των μαχηκότερων κομμάτων της μαοϊκής Αριστεράς, του Μ-Λ Κ.Κ.Ε. και του Ε.Κ.Κ.Ε. (ΕΚΚΕ) – τη χαρακτηρίζω σπάνια γιατί η ιδεολογική και πολιτική αντιπαράθεση στο χώρο της Αριστεράς ήταν τόσο έντονη που ελάχιστες φορές υπήρξαν κοινές ανακοινώσεις ακόμη και συγγενών ιδεολογικά χώρων:

Σήμερα, 6 χρόνια κυβέρνησης Καραμανλή, νέα δεινά έχουν συσσωρευτεί και ο λαός και η χώρα μας είναι εκτεθειμένοι σε σοβαρούς κινδύνους. Η οικονομική κατάσταση των εργαζομένων καθημερινά χειροτερεύει. Η κρίση μαστίζει την οικονομία της χώρας μας και σπρώχνει χιλιάδες εργαζόμενους στην ανέχεια και την ανεργία. Την ώρα που θησαυρίζει η ολιγαρχία, δυσβάστακτα οικονομικά βάρη πέφτουν στις πλάτες του λαού μας. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται με την ένταξή μας στην Ε.Ο.Κ. [...]

Ταυτόχρονα, ο θανάσιμος ανταγωνισμός της ΕΣΣΔ και των ΗΠΑ, για παγκόσμια ηγεμονία, η ιδιαίτερη προκλητικότητα των σοβιετικών σοσιαλιμπεριαλιστών, δημιουργεί ένα πλέγμα πιέσεων και εκβιασμών και πολεμικής απειλής στην Ευρώπη και στη χώρα μας, που έχει ενταθεί τελευταία [...]. Ενώ [η κυβέρνηση Καραμανλή] συνεχίζει να «συζητά» τις διάφορες φόρμουλες για την ένταξη της χώρας μας στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, παραχωρεί ταυτόχρονα διευκολύνσεις στο στόλο του σοβιετικού σοσιαλιμπεριαλισμού, ανοίγοντάς του το δρόμο πέρα από την οικονομική και πολιτική και για στρατιωτική του διείσδυση στη χώρα μας. [...] Ακόμα είναι απαραίτητο να φράξουμε το δρόμο σε κάθε απόπειρα εκμετάλλευσης του λαού και της χώρας μας σε νέα δεσμά εξάρτησης από το σοβιετικό σοσιαλιμπεριαλισμό. Την πολιτική αυτή ανοιχτά προωθεί το πρακτορείο του στη χώρα μας, το ψευτοΚΚΕ, ένα κόμμα που υπονομεύει και χτυπά κάθε γνήσια λαϊκή κινητοποίηση.

Έμφαση στην κριτική κατά της πολιτικής της τότε ΕΣΣΔ αλλά και της φοιτητικής παράταξης του ΚΚΕ, της ΠΣΚ (Πανσπουδαστική Συνδικαλιστική Κίνηση) έδινε και η ΑΑΣΠΕ (Αντιφασιστική Αντιιμπεριαλιστική Σπουδαστική Παράταξη Ελλάδας), φοιτητική παράταξη του ΕΚΚΕ. Προβάλλοντας το βασικό σύνθημα που συμπύκνωνε το ιδεολογικό και πολιτικό στίγμα του ΕΚΚΕ «Ούτε Αμερική ούτε Ρωσία, Εθνική Ανεξαρτησία», σε προκήρυξή της του 1977 επισήμαινε:

Σήμερα ο λαός και ο τόπος μας περνάνε κρίσιμες στιγμές. Οι 2 υπερδυνάμεις, η Αμερική και η Ρωσία, απειλούν την ακεραιότητα και την εθνική ανεξαρτησία της χώρας μας. Οι 2 υπερδυνάμεις και ιδιαίτερα ο σοβιετικός σοσιαλιμπεριαλισμός, σοσιαλισμός στα λόγια και ιμπεριαλισμός στα έργα, υποκινούν τον τούρκικο επεκτατισμό και το πόλεμο στο Αιγαίο και τη Κύπρο. Με τους λακέδες τους στο εσωτερικό της χώρας προσπαθούν να προβοκάρουν και να δημιουργήσουν κατάσταση αναταραχής. Η κυβέρνηση συμβιβάζεται με τις υπερδυνάμεις, ετοιμάζεται να ξεπουλήσει τα εθνικά μας δίκαια, χτυπάει το λαό, αφαιρεί το δικαίωμα της μόρφωσης από τα παιδιά του λαού, διατηρεί την κατάσταση υποτέλειας στη παιδεία.

Οι ηρωικοί νεκροί του Νοέμβρη μας δείχνουν το δρόμο: Αγώνας για τη συντριβή των δύο υπερδυνάμεων, χτύπημα της εθνικά μειοδοτικής αντιλαϊκής πολιτικής της κυβέρνησης. Ενότητα των φοιτητών με το λαό, πάνω σε μια αντιιμπεριαλιστική, δημοκρατική και πατριωτική κατεύθυνση.

Η ΑΑΣΠΕ ζητούσε η πορεία να κατευθυνθεί και προς τη ρωσική πρεσβεία –«η πορεία πρέπει να χτυπήσει πολιτικά τις 2 υπερδυνάμεις, τους μεγάλους αυτούς εχθρούς της ανθρωπότητας και του δικού μας λαού, πρέπει να γίνει ενάντια στη Ρωσική και την Αμερικάνικη πρεσβεία»– καταλήγοντας στο κάλεσμα:

«Όλοι την Κυριακή 27-11-77 στο Πολυτεχνείο και στη πορεία στη ρωσική και αμερικανική πρεσβεία».

ΝΑ ΚΡΑΤΗΣΟΥΜΕ ΨΗΛΑ ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ

Συμμαθητές και Συμμαθήτριες

Σε λίγες μέρες γιορτάζει ο λαός μας την τρίτη επέτειο από τη Λαϊκή εξέγερση του Νοέμβρη 73, από τότε που οι μαθητές κι οι σπουδαστές διατρανώσαμε στο πλευρό του λαού μας την απόφαση ν' άτσαλώσουμε την αγωνιστική μας ένότητα, να διώξουμε τον αμερικανόδουλο φασισμό από τον τόπο μας. Ο αγώνας αυτός γκρέμισε τα σαθρά θεμέλια της Άμερικανόδουλης φασιστικής χούντας κι έδειξε στο λαό μας πώς μπορεί στηριζόμενος στις δικές του δυνάμεις ακολουθώντας μια σωστή γραμμή, να

Κανένας στα μαθήματα στις 17 Νοέμβρη

Προκηρύξεις για την επέτειο του Πολυτεχνείου κυκλοφορούσαν και οι μαθητικές παρατάξεις. Ακολουθώντας βέβαια με τον ιδεολογικό προσανατολισμό της κομματικής νεολαίας από την οποία προέρχονταν, ενέτασαν σε αυτές και τα αιτήματα του μαθητικού κινήματος.

Έτσι, μια προκήρυξη με ημερομηνία 13 Νοέμβρη 1976 της μαθητικής παράταξης ΑΑΜΠΕ (Αντιφασιστική Αντιιμπεριαλιστική Μαθητική Παράταξη Ελλάδας) που ήταν προσκείμενη στο ΕΚΚΕ, εκτός από την αναπαραγωγή των βασικών θέσεων του κομματικού χώρου τον οποίο εκπροσωπούσε («Ούτε ΝΑΤΟ ούτε Βαρσοβία – Εθνική Ανεξαρτησία, Συγκέντρωση-πορεία στις πρεσβείες και των 2 υπερδυνάμεων») καταφέρεται κατά του νέου τότε κανονισμού για τις Μαθητικές Κοινότητες και καλεί τους μαθητές να κάνουν αποχή από τα μαθήματα, προκειμένου να πάρουν μέρος στις εκδηλώσεις μνήμης.

Εμείς οι μαθητές πρέπει γι' αυτό να χτυπήσουμε τον νέο «κανονισμό» για τις Μαθητικές Κοινότητες που προσπαθεί να μας δέσει τα πόδια, να μας στερήσει τα στοιχειώδη δημοκρατικά μας δικαιώματα, να διασπάσει την

ενότιτά μας, να καταστήσει τους καθηγητές από φυσικούς μας συμμάχους, σε χωροφύλακες της κάθε δραστηριότητας. [...]

Η 17 Νοέμβρη είναι Εθνική Γιορτή. Κανένας δεν πρέπει να πάει στα μαθήματα τη μέρα αυτή. Πρέπει να χτυπήσουμε τη διάθεση της Κυβέρνησης να μειώσει το νόημα του Νοέμβρη, να μας αναγκάσει να δεχτούμε τη μέρα αυτή σαν εργάσιμη, να περιορίσει τη διάθεσή μας να τιμήσουμε το Πολυτεχνείο σε μια δώρη κι ελεγχόμενη γιορτή. Κανένας δεν πρέπει να πάει στο σχολειό στις 17 Νοέμβρη, για να δείξουμε πως το Πολυτεχνείο είναι δική μας γιορτή, του Λαού μας, είναι Εθνική γιορτή. Τη μέρα αυτή θα πρέπει να τη γιορτάσουμε αγωνιστικά, μαζί με το λαό μας στο Πολυτεχνείο και να διαδηλώσουμε την απόφασή μας ν' αγωνιστούμε για τη μόρφωση, το ψωμί, τη δουλειά και την Εθνική μας Ανεξαρτησία ενάντια και στις δύο υπερδυνάμεις. Σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά πρέπει να βροντοφωνάξουμε ενάντια στα διχοτομικά σχέδια των 2 υπερδυνάμεων στο Αιγαίο και στην Κύπρο, έξω απ' τις πρεσβείες και των δύο αυτών κύριων εχθρών των Λαών, και του δικού μας Λαού:

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ – ΕΞΩ ΟΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΗΠΑ ΚΑΙ ΡΩΣΙΑΣ
ΟΥΤΕ ΝΑΤΟ ΟΥΤΕ ΒΑΡΣΟΒΙΑ-ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ [...]

ΚΑΝΕΝΑΣ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ

17 ΝΟΕΜΒΡΗ ΕΘΝΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

ΟΛΟΙ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΤΙΣ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ, ΣΤΗΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΠΟΡΕΙΑ
ΣΤΙΣ ΠΡΕΣΒΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ 2 ΥΠΕΡΔΥΝΑΜΕΩΝ.